

Čís. 9611.

Za sousedy ve smyslu § 364 obč. zák. jest považovati všechny majitele pozemků, na něž mohou působiti jednání nebo zařízení na pozemku jiného, třebaš šlo o pozemky vzdálenější.

Pojem nepřímé immise.

(Rozh. ze dne 1. února 1930, Rv II 211/29).

Žalobce domáhal se na žalovaném, by učinil opatření, by voda ze dvora žalovaného netekla na dvůr žalobcův. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle žalobního děje tekla dne 19. září 1928 voda z prádla ze dvora žalovaného přes kus veřejného statku (slepou uličkou) do dvora žalobců. Nešlo tedy o přímé svádění vody ze dvora žalovaného do dvora žalobců, nýbrž o nepřímé působení na jejich pozemek (nepřímá immise). Vysvětlení tohoto pojmu jest v Randově díle: Schadenersatzpflicht, třetí vydání, str. 34, kdež se praví: V § 364 obč. zák. (původního doslovu) zakázané zasahování do cizí právní oblasti vztahuje se jen na jednání, která sama nebo jichž následky, nutně (bezprostředně), zasahují do právní oblasti jiného, nikoli na taková sousedská působení, která se bez jednání k tomu směřujícího podle přirozených zákonů vyvíjejí, tedy na tak zvaná působení nebo jednání in suo na sousedův pozemek (nepřímé immise). Jde předně o to, zda žalovaný jest sousedem žalobců ve smyslu § 364 obč. zák. Tvrdí sice, že nikoli, k jeho názoru se však nelze připojiti. Podle žalobního děje jest mezi jeho dvorkem a dvorem žalobcův pruh veřejného statku, jejich dvory na sebe bezprostředně nehraničí. Zákon však nemluví o bezprostředních sousedech. Ve smyslu zákona (§ 364 obč. zák.) jest považovati za sousedy všechny majitele pozemků, na které mohou působiti jednání nebo zařízení na pozemku jiného (nepřímé imise). Zejména kouř, plyn, zápach a hluk mohou působiti i na vzdálenější pozemky, jichž majitelé zasluhují téže ochrany jako bezprostřední sousedé. Řečený předpis nelze tedy vykládati tak, že majitelům vzdálenějších pozemků nemá poskytovat ochrany (Randa, Schadenersatzpflicht, druhé vydání, str. 38). Nepřímá imise není v každém případě zapovězena, nýbrž jen se dvojitým obmezením, za 1) že převyšuje míru podle místních poměrů obvyklou, a za 2) že podstatně stěžuje užívání pozemků v místě obvyklé. Za těchto podmínek může ohrožený soused žalobou žádati zastavení takového jednání (motivy str. 41). Žalovaný namítl, že, tekla-li voda z jeho dvora na dvůr žalobců, nepřesahovalo to míru v místě obvyklou a nabídl o tom důkaz. První

soudce důkaz nepřipustil, maje za to, že není nikde zvykem, by se odpadová voda nebo hnojívka pouštěla na susedův dvůr, aniž měl pro toto mínění podklad ve spisech. Za obecně známou skutečnost (§ 269 c. ř. s.) tuto okolnost nelze považovati. O druhém předpokladu, o podstatném stěžování užívání pozemku, se ani strany ani soud nezmínily, ačkoliv se soudce měl starati o doplnění přednesu v tomto směru (§§ 182, 431 c. ř. s.), když již byla řeč o předpokladech zákazu této imise. Při právním posuzování věci vycházel první soudce z nesprávného předpokladu, že vlastník pozemku může zakázati sousedu působení vody tekoucí s jeho pozemku na svůj, nedbaje při tom shora uvedeného obmezení, a odvolací soud tento názor schválil. Vycházely tudíž oba z nesprávného právního názoru na povahu nepřímých imisí a následkem toho i na předpoklady zákazu podle § 364 druhý odstavec obč. zák.

Čís. 9612.

Stát není oprávněn, dokud nebyla právoplatně vyslovena odúmrt', napadati opatření pozůstalostního soudu o dědické přihlášce aniž usnesení o vydání odevzdací listiny dědicům.

(Rozh. ze dne 6. února 1930, R I 29/30).

K pozůstalosti přihlásili se za dědice příslušníci Svazu Sovětských Socialistických Republik. Pozůstalostní soud přijal dědické přihlášky na soud. K rekursu finanční prokuratury v zastoupení československého státu (kaduční správy), v němž bylo dovozováno, že jde o odúmrt', rekursní soud napadené usnesení zrušil a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. V otázce oprávnění československého státu k rekursu uvedl v důvodech Především jest otázkou, zda lze stěžovateli přiznati oprávnění k této stížnosti. Otázku tuto jest zodpověděti kladně, neboť, třebaže není právo státu na odúmrt' právem dědickým, přece podle podstaty lze míti za to, že, jsou-li splněny předpoklady pro případné prohlášení pozůstalosti za odúmrt', lze učiniti všechna opatření, kterých jest zapotřebí, by bylo zabezpečeno prohlášení pozůstalosti za odúmrt' a přiznati tudíž státu jako správě kaduční táž práva jako tomu, kdo pro sebe požaduje dědictví a tím postavení účastníka v řízení pozůstalostním (viz Dr. Anton Rintelen: Grundriss des Verfahrens ausser Streitsachen str. 87, Krainz-Ehrenzweig: System des österr. allgem. Privatrechts vydání z roku 1924 § 491 III. Dr. Robert Mayr: Soustava práva občanského kniha V str. 25).

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že odmítl rekurs finanční prokuratury do usnesení prvního soudu.